Η ζωή του σώματος. Τα όργανα και οι ανάγκες του σώματος. Η φροντίδα για το σώμα (Αγ. Θεοφάνης ο Έγκλειστος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 5 Αυγούστου, 2014

Πόσα ερωτήματα σου προκάλεσαν τα δυο προηγούμενα γράμματά μου! Αποδεικνύεται έτσι πως είσαι μια μαθήτρια εύστροφη, επιμελής και δεκτική, πράγμα που εγγυάται την επιτυχία σου.

Από δω κι εμπρός θα σου γράφω με μεγαλύτερη προθυμία. Δεν θα σου απαντήσω, όμως, σε όλα από τώρα. Αυτή τη φορά θ' ασχοληθώ με το ζήτημα που σε απασχολεί περισσότερο. Γράφεις: "*Όσα λέτε για τις πλευρές, τις δυνάμεις και τις ανάγκες της ανθρώπινης φύσεως, με οδηγούν στο εσωτερικό του εαυτού μου. Κοιτάω, λοιπόν, μέσα μου. Κάτι βλέπω, αλλά το μεγαλύτερο μέρος του εσωτερικού μου κόσμου είναι άλλοτε συγκεχυμένο και δυσδιάκριτο, άλλοτε εντελώς αόρατο και απρόσιτο. Θά 'θελα πολύ να μάθω για την πνευματική, τη διανοητική και τη σωματική πλευρά του ανθρώπου, τις ανάγκες καθεμιάς και τον τρόπο με τον οποίο ικανοποιούνται αυτές οι ανάγκες. Θέλω πολύ να κρατήσω τον εαυτό μου στο επίπεδο της ανθρώπινης αξίας, έτσι όπως την καθόρισε ο Δημιουργός*".

Θαυμάσια! Έφτασες στις απαρχές της ζωής μας. Η εξέτασή τους θα είναι το αντικείμενο της συζητήσεώς μας από δω και πέρα. Γιατί δεν θα μπορούσε, βέβαια, ο άνθρωπος να ζει διαφορετικά, παρά μόνο με τον τρόπο που καθορίστηκε κατά τη δημιουργία του, με τον τρόπο που ταιριάζει στη φύση του. Εφόσον, λοιπόν, αποδεχθούμε κάποιες λογικές και αναμφισβήτητες αρχές ως προς τη φύση και τη συγκρότηση του ανθρώπου, τότε θα έχουμε ασφαλή δεδομένα για το πώς οφείλει να ζει.

Νομίζω ότι πολλοί δεν ζουν τη ζωή που πρέπει, γιατί πιστεύουν πως οι κανόνες της δεν απορρέουν από τον ίδια τη φύση του ανθρώπου, αλλά έχουν επιβληθεί από εξωτερικούς παράγοντες. Γι' αυτό τους απορρίπτουν και τους παραβαίνουν. Αλλά δεν έχουν δίκιο. Άκουσέ με προσεκτικά.

Το σώμα αποτελείται
από διάφορα όργανα. Κάθε όργανο εκπληρώνει μιαν αποστολή αναγκαία για τη ζωή του σώματος. Υπάρχουν τρία κύρια συστήματα: 1) Το θρεπτικό-συντηρητικό σύστημα. Περιλαμβάνει πέντε υποσυστήματα: το πεπτικό, το αναπνευστικό,
το καρδιαγγειακό, το λεμφικό και το ενδοκρινικό. Η λειτουργία όλων αυτών των συστημάτων
αποσκοπεί στη συντήρηση του σώματος. 2) Το μυοσκελετικό σύστημα. Η λειτουργία του εξασφαλίζει την εσωτερική κίνηση των
οργάνων και την εξωτερική κίνηση των μελών του σώματος. 3) Το νευρικό σύστημα. Αποτελείται από τον εγκέφαλο, τον νωτιαίο μυελό, τα γάγγλια και τα νεύρα, που διαπερνούν ολόκληρο το σώμα. Η λειτουργία τους καθορίζει τις κινήσεις και τις αισθήσεις
του σώματος.

Όταν η λειτουργία και
η αλληλεξάρτηση των παραπάνω τριών συστημάτων είναι ομαλή, τότε το σώμα είναι υγιές και η ζωή δεν κινδυνεύει. Όταν, όμως, η ομαλότητα αυτή διαταράσσεται,
τότε το σώμα αρρωσταίνει και η ζωή διατρέχει κίνδυνο.

Κάθε σύστημα έχει τις
δικές του ειδικές ανάγκες, που απαιτούν πιεστικά ικανοποίηση. Οι ανάγκες του θρεπτικού–συντηρητικού συστήματος είναι η τροφή, το νερό, ο αέρας και ο ύπνος. Η ανάγκη
του μυοσκελετικού συστήματος είναι η τάση των μυών. Αυτό το αισθανόμαστε όταν μένουμε ακίνητοι για μεγάλο διάστημα: Αμέσως μετά γεννιέται η ανάγκη της κινήσεως, που μας ωθεί να περπατήσουμε ή να κάνουμε κάποιαν εργασία. Η ανάγκη, τέλος,
του νευρικού συστήματος είναι η, μέσα σε φυσιολογικά πλαίσια, διέγερση των νεύρων
όλου του σώματος, και ειδικά των πέντε αισθήσεών του, με τις οποίες ο άνθρωπος έρχεται σε επαφή με τον εξωτερικό κόσμο.

Όλα αυτά, όπως βλέπεις,
έχουν να κάνουν με το σώμα. Με την ψυχή φαίνονται άσχετα. Και όμως, λόγω της στενής
συνάφειάς τους, όλες οι ανάγκες του σώματος θεωρούνται ανάγκες και της ψυχής. Γι’ αυτό λέμε -η ψυχή μας το λέει, όχι το σώμα- “Θέλω να φάω, να πιω, να κοιμηθώ”, “Χρειάζομαι κίνηση, περπάτημα, δουλειά”, “θέλω να δω, ν’ ακούσω ”, κλπ. Η ψυχή, έχοντας οικειοποιηθεί τις ανάγκες του σώματος, θεωρεί την ικανοποίησή τους δική της υπόθεση, κι έτσι ενδιαφέρεται για φαγητό, ύπνο, ενδυμασία,

κατάλυμα και άλλα παρόμοια. Με κάθε πρόσφορο τρόπο, λοιπόν, η ψυχή φροντίζει για την άνεση του σώματος, ώστε να μην την ενοχλεί με τις διάφορες απαιτήσεις του.

Τα τρία συστήματα που ανέφερα, συνιστούν τη σωματική πλευρά του ανθρώπου και της ζωής του. Και στην πλευρά αυτή, ωστόσο, δεν είναι το καθετί αποκλειστικά σωματικό, δηλαδή σαρκικό και αισθητηριακό. Μόνο το θρεπτικό σύστημα αφορά καθαρά το σώμα, μολονότι κι αυτό ακόμα έχει προσαρμόσει τη λειτουργία του, έτσι ώστε να υπηρετεί ψυχικές ανάγκες. Τα όργανα της κινήσεως και της αφής υπηρετούν περισσότερο την ψυχή παρά το σώμα. Και το όργανο του λόγου, που βρίσκεται έξω από το συγκρότημα των άλλων οργάνων, υπηρετεί αποκλειστικά την ψυχή.

Η ζωή του ανθρώπου είναι αυτονόητα μονόπλευρη, και επομένως αφύσικη, όταν αυτός έχει ως κύριο σκοπό του και πρωταρχικό μέλημά του την ικανοποίηση των φυσικών αναγκών του σώματος, παραμελώντας τις ανάγκες του πνεύματος, για τις οποίες δεν μιλήσαμε ακόμα. Σ’ αυτή την περίπτωση κάθε φυσική ανάγκη διακλαδίζεται σ’ ένα πλήθος επιμέρους αναγκών, που εδραιώνονται με τη συνήθεια, εμφανίζοντας συνάμα μια τάση εξερευνήσεως ποικίλων τρόπων και μέσων ικανοποιήσεως των αναγκών αυτών. Πάρε για παράδειγμα το φαγητό ή το ποτό ή την ενδυμασία. Τί πιο βασικά απ’ αυτά τα πράγματα!

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι **δεν είμαστε ελεύθεροι, γιατί ακατάπαυστα τρέχουμε πίσω από ανάγκες, ζητώντας την ικανοποίησή τους**. Και μαζί μ’ εμάς, αναρίθμητοι άλλοι κάνουν ακριβώς το ίδιο πράγμα. **Το πνεύμα των ανθρώπων, που ζουν έτσι, αναπόφευκτα λιμοκτονεί, αν δεν έχει ολότελα νεκρωθεί, αδρανήσει και βυθιστεί στην ηδυπάθεια**.

Σκέψου τα όλα αυτά,
αν θέλεις. Στο επόμενο γράμμα μου θα μιλήσουμε για το νου.

(Από το βιβλίο:
«ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΕΓΚΛΕΙΣΤΟΥ - Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ γράμματα σε μια ψυχή», ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ, ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΙΚΗΣ 2000, Σελ. 23-27)

(Πηγή ηλ. κειμένου: eisdoxantheou-gk.blogspot.gr)